

6. festival hrvatskih digitalizacijskih projekata, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 21. – 22. travnja 2015.

21. i 22. travnja 2015. godine Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu ugostila je šesti po redu Festival hrvatskih digitalizacijskih projekata. Osmišljen kao prostor razmjene iskustava i znanja o digitalizaciji kulturne i znanstvene baštine te povezivanja sudionika, Festival je svoju zadaću ispunio bogatim i zanimljivim dvodnevним programom predstavljanja ostvarenih digitalizacijskih projekata i informativno-edukativnih predavanja ujedinjenih pod zajedničkom temom okupljanja digitalne građe i metapodataka.

Nakon pozdravnih govora, prvi blok izlaganja otvorile su Tanja Buzina i Ana Knežević Cerovski iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu temom *Autorizirani podaci u kontekstu semantičkog weba: priprema puta* te ukazale na potrebu strukturiranja knjižničnih podataka na nov način u svrhu povećanja dostupnosti, otvorenosti i povezivanja. Miroljub Stojanović iz Narodne biblioteke Srbije u zanimljivu izlaganju *Primjena naprednih tehnologija i korištenje digitalne tehnologije* predstavio je rad i aktivnosti Odjeljenja za razvoj digitalne biblioteke i mikrografiju te Digitalnu Narodnu biblioteku Srbije, kao rezultat tog rada posebno istaknuvši projekt ozvučavanja biblioteke sintetizacijom tekstova pomoću *text-to-speech* servera. Sofija Klarin Zadravec iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu u izlaganju *Portal digitalnih zbirki Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* predstavila je nove, izgledom i sadržajem obogaćene, mrežne stranice digitalnih zbirki Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu te ukratko podsjetila na njihov povijesni razvoj s posebnim naglaskom na izgradnju sustava digitalne knjižnice i njegova svojstva. Izlaganjem pod nazivom *DARIAH-ERIC: središte europske digitalne humanistike i umjetnosti* Koralka Kuzman Šlogar iz Instituta za etnologiju i folkloristiku predstavila je razvoj, viziju, misiju i ciljeve spomenutog konzorcija te ulogu i aktivnosti koje Hrvatska kao članica u njemu obavlja. Tomislav Stojanov iz Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje u svojem se izlaganju *Hrvatska leksikografija i digitalizacija – od tiskanoga rječnika prema Europskome rječničkom portalu* osvrnuo na bogatu povijest hrvatske leksikografije i izazove s kojima se hrvatska leksikografija u 21. stoljeću suočava, konkretno na (ne)pretražive hrvatske leksikografsko-digitalizacijske projekte te zahtjeve i standarde kojima oni moraju udovoljiti kako bi postali dio (mrežne) europske rječničke baštine. Izlaganjem Borisa Badurine s Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku i Dunje Seiter-Šverko iz Matične službe Knjižnica grada Zagreba pod nazivom *Digitalne zbirke narodnih knjižnica Republike Hrvatske – pilot projekt okupljanja podataka* predstavljeni su začetak i ostvarenje ideje okupljanja narodnih knjižnica i njihove digitalne građe kroz internetski portal www.knjiznice.hr te je najavljen redizajn istog s ciljem poboljšanja funkcionalnosti i svrhe. Radovan Vrana s Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu posljednjim je izlaganjem u bloku pod nazivom *Upotrebljivost korisničkih sučelja digitalnih knjižnica: kontinuirani izazov prilagodbe* upozorio na što treba obratiti pozornost pri osmišljavanju korisničkih sučelja digitalnih knjižnica te na nekoliko primjera i alata

savjetovao kako ih uspješno oblikovati i unaprjeđivati s obzirom na razvoj tehnologije i uređaja za pregledavanje sadržaja i zahtjeva samih korisnika. Prije drugog bloka izlaganja predstavljena su informativna i vizualno dojmlija posterska izlaganja Sande Furjanić iz Gimnazije Karlovac pod nazivom *Digitalizacija povijesne građe Gimnazije Karlovac*, Ariana Rajha i Zrinke Šimundže-Perojević iz Agencija za lijekove i medicinske proizvode RH pod nazivom *Projekt digitalizacije dokumentacije o lijekovima u Agenciji za lijekove i medicinske proizvode*, te nekoliko postera autorica iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu: *Pozdrav iz Zagreba: digitalizacija razglednica* Tamare Ilić-Olujić, *Odabir disertacija za digitalizaciju korištenjem Bibliografije doktorskih disertacija Sveučilišta u Zagrebu* Matilde Justinić, *Analiza sadržaja digitaliziranih starih novina: romani u nastavcima* Anite Marin i *Od gramofonske ploče do digitalne zbirke* Tatjane Mihalić i Marine Stanić Palašti.

Drugi blok predavanja prvog dana započeo je izlaganjem *Međufakultetska suradnja na projektu digitalizacije herbarijske zbirke orhideja u Hrvatskom herbariju* Hrvoja Stančića i Andre Babića s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Vedrana Šegote iz Botaničkog zavoda Biološkog odsjeka Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu o zanimljivoj i uspješnoj suradnji dva fakulteta, u kojem su detaljno predstavljene postupak i rezultati digitalizacije orhideja koje su studenti obavljali tijekom prakse u sklopu predmeta *Digitalizacija i migracija dokumenata*. Mladen Tomorad s Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu i Goran Zlodi iz tvrtke Link2 d.o.o. predstavili su *Projekt Croato-Aegyptica Electronica: iskustva okupljanja građe, interoperabilnosti metapodataka i razvoja egiptološkog nazivlja u višejezičnom okružju*, odnosno iskustva i rezultate izrade baze podataka staroegipatskih predmeta pohranjenih u hrvatskim baštinskim ustanovama. U izlaganju pod nazivom *Istarski tradicijski instrumenti online* Mario Buletić iz Etnografskog muzeja Istre i etnomuzikolog Dario Marušić predstavili su istoimene, lijepo oblikovane i multimedijalnim sadržajem bogate, mrežne stranice koje sadrže rastuću bazu podataka o istarskim tradicijskim glazbalima, njihovim graditeljima, ustanovama koje ih čuvaju i izvorima za njihovo proučavanje. Nadovezavši se na prošlogodišnje predavljanje istraživačkog projekta ARTNET – umjetničke mreže, umjetnička udruženja i kolaborativni oblici umjetničkih praksi – Organizacijski i komunikacijski modeli hrvatske umjetnosti 20. i 21. stoljeća, Nikola Bojić i Artur Šilić u izlaganju *ARTNET – primjer primjene računalnih modela u povijesti umjetnosti* predstavili su strukturu i sučelje baze podataka *Croatian Artist Network Information System (CAN IS)* s primjerima računalnih vizualizacija mreža kreiranih na temelju podataka iz baze. Ana Solter iz Arheološkog muzeja u Zagrebu predstavila je kako muzeji prate suvremenu tehnologiju i trendove. Izlaganjem pod nazivom *#DoveTales, Vučedolska golubica putuje s Vama* prisutne je upoznala s projektom digitalizacije, odnosno 3D skeniranja odabranih predmeta iz fundusa muzeja i mogućnostima stvaranja digitalnog repozitorija trodimenzionalnih modela uz konkretan primjer njegove primjene – izrade raznobojnih replika Vučedolske golubice na 3D pisaču, koje posjetitelji muzeja odnose sa sobom kao suvenir, ali i kao predmet koji će fotografirati na budućim putovanjima i zatim podijeliti na

društvenim mrežama. Izlaganjem *Izazovi prikupljanja, obrade i objave građe u Srednjoj katalogu službenih dokumenata* Tamara Horvat Klemen i Renata Pekorari iz Digitalnog informacijsko-dokumentacijskog ureda Vlade Republike Hrvatske predstavile su djelatnost ureda, odnosno aktivnosti prikupljanja službenih dokumenata Republike Hrvatske u elektroničkom obliku te izazove s kojima se susreću u obradi pristiglih dokumenata. Sljedeća dva izlaganja, *Virtualna izložba „Koprivnica i Prvi svjetski rat“ – predstavljanje najnovijeg projekta digitalizacije Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ Koprivnica i Nova mrežna stranica Hrvatskoga državnog arhiva: „Prvi svjetski rat 1914. – 1918. – pogled iz arhiva“* predstavila su sadržajno bogate projekte vezane uz obilježavanje stogodišnjice Prvog svjetskog rata. Dijana Sabolović-Krajina i Josipa Strmečki iz koprivničke Knjižnice i čitaonice Fran Galović upoznale su prisutne s aktivnostima prikupljanja i obrade građe te tehničkoj izvedbi virtualne izložbe “Koprivnica i Prvi svjetski rat”, a Tatjana Šarić iz Hrvatskog državnog arhiva predstavila je mrežne stranice “Prvi svjetski rat 1914. – 1918. – pogled iz arhiva” i njihov sadržaj te postupak pripreme odabranoga arhivskog gradiva za digitalizaciju. Izlaganjem *Šibenski diplomatarij – zbornik šibenskih isprava* Nataša Mučalo iz Državnog arhiva u Šibeniku predstavila je istoimeno digitalno izdanje, odnosno rezultat projekta digitalizacije zbornika šibenskih srednjovjekovnih isprava. Izlaganjem pod nazivom *Projekt digitalizacije znanstvene i stručne produkcije Instituta za turizam* autora Ksenije Tokić, Blaženke Vrdoljak Šalomon, Božice Tošić, Mislava Mikeca i Maje Benčec Ivanjko predstavljena je djelatnost Instituta za turizam te postupak digitalizacije studija koje predstavljaju zbirku znanstvene baštine prve kategorije arhivskoga gradiva. U posljednjem izlaganju prvog dana Festivala *Digitalizacija časopisa Život umjetnosti 1966. – 2000.* Marija Borovičkić, izvršna urednica časopisa, predstavila je istoimeni projekt te postupak digitalizacije sadržaja i obrade podataka s obzirom na specifičnosti izvornih tiskanih izdanja.

Drugog dana Festivala fokus se s predstavljanja projekata i ostvarenih rezultata premjestio na mogućnosti financiranja digitalizacijskih projekata i primjere uspješnih praksi. Blok informativnih predavanja otvorila je Marina Pražetina iz Agencije za mobilnost i programe Europske unije, koja je svojim izlaganjem *Mogućnosti prijave projekata digitalizacije kulturne i znanstvene baštine u Obzoru 2020.* prisutne upoznala s programom Europske unije za istraživanje i inovacije, njegovom strukturom i glavnim ciljevima, uspješnosti prijavljenih hrvatskih projekata, mogućnostima prijave te izvorima informacija o aktualnim i budućim natjecajima i njihovim temama. Anera Stopfer iz Ministarstva kulture Republike Hrvatske predstavila je *Potprogram Kultura programa Europske unije Kreativna Europa*, odnosno potprogram sedmogodišnjeg programa namijenjenoga kulturnom i audiovizualnom sektoru, njegove ciljeve, vrste i uvjete natječaja i projekata te iznijela praktične savjete za uspješnu prijavu projekata. Jelena Bračun Filipović u izlaganju *Hrvatski klaster konkurentnosti kreativnih i kulturnih industrija – sektor Baština* predstavila je strukturu i djelatnost istoimenoga klastera posebno se osvrnuvši na sektor Baština, rezultate rada i primjere dobre prakse. U posljednjem izlaganju u bloku pod nazivom *Izvedba muzeja/Performing the Museum*

– *predstavljanje projekta financiranog iz programa Kreativna Europa* Jasne Jakšić iz Muzeja suvremene umjetnosti predstavljena je međunarodna inicijativa četiri muzeja, odnosno kako je tekao proces suradnje na istoimenom projektu. Drugi dan Festivala završio je zanimljivom i korisnom radionicom *Financiranje digitalizacije kulturne i znanstvene baštine iz programa Europske unije* pod vodstvom Matilde Copić i Božane Bešlić iz tvrtke TIM4PIN d.o.o., koje su predstavile mogućnosti i uvjete prijave na različite programe koje financira Europska unija te praktične primjere i savjete za prijavu i provedbu projekata.

Marija Marošević